

A Fővárosi Ítéltábla a Kerekes és Társa Ügyvédi Iroda (**cím.**, ügyintéző: dr. Ölveczky István ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe.**) felperesnek - a Vitári Ügyvédi Iroda (**cím.**, ügyintéző: dr. Balogh István ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2016. június 29-én kelt 34.G.41.281/2015/12. számú ítélete ellen a felperes 14. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 36.000 (harminchatezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a peres felek 2008. augusztus 15-én „Magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással, türelmi idővel” elnevezésű kölcsönszerződést kötöttek, melynek biztosítékeként a kölcsönösszeg erejéig a kölcsönből megvásárolandó ingatlanra jelzálogszerződést kötöttek.
- [2] A kölcsönszerződés III.4. pontjában a szerződés megkötésének időpontjában hatályos hirdetmény szerint 2%, de maximum a hirdetményben megjelölt maximált összegű folyósítási jutalékot kötöttek ki, melyet a kölcsön folyósításakor a folyósított kölcsön összege után kell fizetni.
- [3] A kölcsönszerződés IV.8. pontjában az adós felhatalmazta a bankot, hogy a fizetendő esedékes követeléssel bármely devizaszámláját, vagy deviza értékét megterhelje, feltörje vagy visszaváltsa. Az utolsó mondat értelmében a követelés forintértékből történő kiegyenlítése esetén a bank által alkalmazott tárgynapi számlakonverziós deviza eladási árfolyamot kell alapul venni.
- [4] A szerződés VII.2. pontja (CHF klauzula) szerint az adós kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, és igényli a CHF nyilvántartást.
- [5] A felperes keresetében az alperessel 2008. augusztus 15-én megkötött kölcsönszerződés III.4. pontja, a IV.8. pont utolsó mondata és a VII.2. pont tisztességtelensége okán kérte a szerződés

érvénytelenségének megállapítását és jogkövetelményként az alperes 250.000 forint megfizetésére kötelezését.

- [6] Keresetének jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 209. § (1) bekezdését, a 209/A. § (2) bekezdését, a 239. § (2) bekezdését és a Kúria 2/2014. PJE határozatának 1. pontját jelölte meg. A szerződésnek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatása körében előadta, hogy sem a szerződést megelőzően, sem a szerződéskötéskor az alperes nem tájékoztatta arról, hogy a devizaárfolyam emelkedése miatt a törlesztőrészlet összege meghaladhatja a rezsivel csökkentett jövedelmét, és a tőketartozás olyan mértékű lehet, amely meghaladhatja a fedezetet. Utalt arra, hogy a kettős árfolyam, a deviza elszámolású szerződéseknel minden esetben megjelenik, aminek egyoldalú módosítása további költséget jelentett a fogyasztó számára. Az árfolyam módosítása csak akkor tisztességes, ha annak feltételei referenciahelyhez kötöttek. Álláspontja szerint mindkét árfolyam és az árfolyamrés százalékos mértéke szerződésben rögzítése is szükséges. Állította, hogy a Kúria 2/2014. számú PJE határozatban foglaltaknak a tájékoztatás nem felel meg. Ezen túl egyértelműen bízhatott abban, hogy az árfolyamkockázat viselése csak a bevizsgált hitelképességén és teljesítőképességén belül korlátlan.
- [7] A folyósítási jutalékkal kapcsolatban előadta, hogy a kikötés azért tisztességtelen, mert az alperes a felperes részére ezzel összefüggésben szolgáltatást nem nyújtott. Amennyiben az alperes olyan kötelezettségének tesz eleget, amelyet a törvény előír, úgy azért költséget nem számíthat fel.
- [8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.
- [9] Utalt a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: r.Hpt.) értelmező rendelkezéseket tartalmazó 2-es számú melléklet III.7. pontja alapján arra, hogy a kamat az adós által a kölcsönnyújtónak az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázatáért fizetendő, amely nem foglalja magában a kölcsön nyújtásával kapcsolatban felmerülő valamennyi díjat és költséget. A folyósítási jutalék tartalmát és mértékét a kölcsönszerződés és az üzletszabályzat egyértelműen és világosan meghatározta. A kölcsönszerződés VIII.14. pontjában a felek az üzletszabályzatot a szerződés részévé tették. Utalt az üzletszabályzat 10.1., 10.2., valamint 10.6. pontjaiban foglaltakra a kamat és a költségek körében. Ezen túl hivatkozott arra, hogy a bank a kölcsönök folyósításán túl annak nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével és behajtással kapcsolatos tevékenységet végez, amely nála olyan többletköltséget eredményez, amelyet a már igénybe vett pénz használatáért, kockázatáért fizetendő kamat nem fedez.
- [10] Hangsúlyozta, hogy a folyósítási jutalék felszámításával vagyoni előnyhöz nem jut, annak kikötése indokolt volt, mert a kölcsön folyósításával közvetlenül összefüggő költségek ellentételezésére szolgált.
- [11] A kereseti követelésösszegezését is vitatta, mert a felperes által fizetett folyósítási jutalék összege az alperes nyilvántartása alapján valójában nem a keresetben megjelölt összeg, hanem 174.604 forint volt.
- [12] Az árfolyamkockázattal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felperes a szerződésen túl külön kockázatfeltáró nyilatkozatot is aláírt, amelyben elismerte, hogy a tájékoztatás teljes körűen kiterjed valamennyi kockázati tényezőre. Ez a tájékoztatás nem tartalmazott utalást arra, hogy az árfolyam változásának, ezáltal a törlesztőrészlet emelkedésének bármilyen felső határa lenne.

- [13] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte 15.875 forint perköltség megfizetésére az alperesnek.
- [14] Határozata jogi indokolásában a kereset jogalapjaként megjelölt jogszabályhelyek felhívását követően a kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezését vizsgálta. Ebben a körben kiemelte, hogy a kölcsönszerződés VII. pontja alatt a CHF klauzulát nevesíti, amely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet a fogyasztónak abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik. Úgy foglalt állást, hogy a szerződési kikötés alapján egy átlagosan figyelmes és körültekintő fogyasztó számára érthetőnek és világosnak kellett lennie annak a ténynek, hogy az árfolyam változása jelentős kockázatot hordoz magában. Ezen túl az alperes mellékelte az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatót is, ezért a bizonyítási teher a felek tekintetében megfordult, és a felperesnek kellett bizonyítania azt, hogy a tájékoztatót nem kapta meg, annak tartalma eltért a nyilatkozatban foglaltaktól, illetőleg a kiegészítő tájékoztatásra tekintettel alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége vagy az bizonyos mértékben korlátozott. A perben a felperes személyes meghallgatása, V. E. és A. Zs. tanúk vallomása alapulvételével úgy foglalt állást, hogy a szerződés megkötését megelőzően a felperest tájékoztatták a svájci frank alapú és forint alapú hitel különbségéről, a kölcsön összege, valamint a törlesztőrészek összege tekintetében annak változási lehetőségéről.
- Az írásbeli árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás, a szerződés tartalma és a nyilatkozat tartalma alapján a tájékoztatást megfelelőnek ítélte.
- [15] A folyósítási jutalék és a kezelési költség tekintetében utalt az r.Hpt. 212. § (2) bekezdésére. Tekintettel arra, hogy a jogszabály ezeknek a költségeknek a felszámítására lehetőséget biztosított, ezért a kezelési költség és folyósítási jutalék meghatározása a r.Ptk. 209. § (5) bekezdése értelmében nem lehet tisztességtelen. A felperes személyes nyilatkozata szerint az üzletszabályzattal kapcsolatos tájékoztatást megkapta, ezért megismerésének elmulasztását nem lehetett az alperes terhére értékelni.
- [16] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak az r.Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a kereseti kérelme szerinti megváltoztatását, és az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az egyoldalú árfolyammódosítás szabályozatlanságának tisztességtelenségéről lényegében nem döntött, illetőleg döntése indokolást nem tartalmazott.
- [17] Állította, hogy a szerződésben és a kockázatfeltáró nyilatkozatban szereplő „jelentős kockázat” nem értelmezhető korlátlan mértékűnek, még nyelvtani és logikai értelemben sem. A „jelentős növekedés” jogszabályi értelmezése körében hivatkozott arra, hogy nehezen behatárolható, de az r.Ptk. rendelkezését is figyelembe véve ez a kifejezés nem a „végtelen” és a „korlátlan” szinonim fogalma. A „jelentős mértékű” értelmezése körében utalt a 2010. évi XCVI. törvény 1. §-ához fűzött részletes indokolásban, az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-26/13. számú ügy 74. pontjában foglaltakra és a 11/2015. AB határozat 48. pontjában írtakra. Kifejezetten hiányolta, hogy a szerződésben nem került megjelölésre, hogy mi nem lehet az árfolyamváltozás felső határa, így különösen nem felső határ a felperes szerződési szándéka, a forintkonstrukció törlesztőrésze, a felperes jövedelme. Ezek lettek volna az általánosan tájékozott, ésszerűen, figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára a világos és érthető feltételek.

- [18]Érelmezte, hogy amennyiben a hitelező bevizsgálta az ügyfelet, úgy tájékoztatást kellett volna adni arról, hogy a bevizsgálás ellenére lehet, hogy teljesíthetetlené válik a szerződés. A hitelező köteles olyan konstrukciót alkalmazni, amely kezeli a kockázatot.
- [19] A tanúvallomásokkal kapcsolatban kiemelte, hogy a tanúk az ellenfeleket képviselő személyek, akik nyilvánvalóan elfogultak.
- [20] A kezelési költség és a folyósítási jutalék tekintetében azzal érvelt, hogy a szerződésben rögzíteni kellett volna, hogy mely szolgáltatás ellentételezését tartalmazzák az adott díjak, ugyanakkor a szerződéskötésért külön díj nem számítható fel, a kezelési költséghez tartozó szolgáltatás pedig a szerződésben nem jelenik meg.
- [21] A felperes a másodfokú tárgyalás felfüggesztését kérte az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban levő C-609/19. számú és a C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Kérelme indokaként előadta, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban egyrészt arra keresnek választ, hogy milyen gazdasági információt kellett volna átadni az ügyfél számára a devizakockázatról szóló tájékoztatásban, másrészt a jogkövetkemények alkalmazhatósága körében az eredeti állapot helyreállítása kérhető-e, ha az adós érdeke ezt kívánja.
- [22] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perkieltségben marasztalását indítványozta. Határozottan állította, hogy a felperest az árfolyamkockázatról a szerződéskötést megelőzően tájékoztatta. Utalt a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában foglaltakra és az ahhoz fűzött indokolásra, továbbá a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában írtakra. Állította, hogy az adott tájékoztatás e követelményeknek megfelel.
- [23] A folyósítási jutalék és a kezelési költség tekintetében lényegében az elsőfokú eljárásban előadott ismérveit, hivatkozásait ismételve kiemelte, hogy a kölcsönszerződésben a kamaton felül más díj is kiköthető. A kamat az r.Ptk. 232. §-a szerint csupán a pénztartozás ellenértéke, a kamaton túl azonban egyéb díjak megfizetésére is kötelezhető a fogyasztó. Ebben a körben utalt az ún. lakóingatlan-hitelezési irányelvben foglaltakra. Hangsúlyozta, hogy a folyósítási jutalék és a kezelési költség kikötése nem sérti a szerződési szinallagma elvét. Utalt az r.Ptk. 201. § (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a szerződéssel kikötött szolgáltatásért, ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik ellenszolgáltatás jár.
- [24] A folyósítási jutalék és a kezelési költség fejében az alperes tényleges banki többlétszolgáltatásokat nyújtott. Ez magában foglalja az ügyféllel való kapcsolatfelvételt, a bankfióki ügyintézkést, a hitelkérelem összeállításában történő segítségnyújtást, a hitelképesség előzetes vizsgálatát, a KHR nyilvántartásból történő adatlelívást, kockázatelemzést, a szerződéses dokumentáció előkészítését, az informatikai rendszerek használatát, az adminisztrációs adatfeldolgozási és egyéb kiegészítő tevékenységeket, valamint a pénz bankszámlára történő átutalását, jóváírását. A fenti feladatok szükségsszerűsége és elvégzése köztudomású tény.
- [25] A felek szabad megállapodásának korlátját a szerződési szinallagma, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás viszonylagos egyenértékűségének a fenntartása jelenti. A folyósítási jutalék és a kezelési költség fejében többlétszolgáltatásokat nyújtott a felsorolt tevékenységekkel, amelyek során a ténylegesen felmerülő valós költségeket fedezi a folyósítási jutalék, illetőleg a kezelési költség. Állította, hogy e költségek kikötése nem ütközik az r.Ptk. 209. § rendelkezéseibe, nem tisztességtelen, nem sérti a jóhiszeműség és tisztesség elvét, nem indokolatlan és egyoldalú, a fogyasztó számára világos és érthető szerződési kikötésnek minősül. Utalt az üzletszabályzat 10.1, 10.2, valamint 10.5. pontjaiban foglaltakra, továbbá a kölcsönszerződés III.4. pontjában foglaltakra.

- [26] A felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmére tekintettel az ítéletábra először azt vizsgálta, hogy az Európai Unió Bíróságánál folyamatban lévő hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárásokban feltett kérdések a fellebbezési kérelem elbírálására kihathatnak-e.
- [27] A C-932/19. számú ügyben az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező bíróság annak a megválaszolását kérte az Európai Unió Bíróságától, hogy a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdése alapján az árfolyamrés tisztességtelenségének jogkövetkezménye körében a fogyasztó nyilatkozatát hogyan kell figyelembe venni. Az árfolyamrés alkalmazásának kérdésköre azonban a jelen peres eljárás tárgyát nem képezte, ezért az Európai Unió Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásban hozandó döntése nem hathat ki a jelen jogvita érdemi elbírálására.
- [28] A C-609/19. számú ügyben az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező nemzeti bíróság az irányelv 4. cikkének (2) bekezdése és a 3. cikkének (1) bekezdése értelmezése körében annak megválaszolását kérte az Európai Unió Bíróságától, hogy milyen szempontok alapján kell vizsgálni a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatára vonatkozó szerződéses rendelkezések világos és érthető megfogalmazását. Tartalmilag ugyanezt a kérdést az EUB már megválaszolta a C-186/16. szám alatt folyamatban volt előzetes döntéshozatali eljárás során született ítéletében (41. és 51. pontok), valamint a C-51/17. számú ügyben hozott ítéletében (78. és 83. pontok).
- [29] Mindezekre figyelemmel az ítéletábra nem látta megállapíthatónak, hogy az árfolyamkockázat, illetve a folyósítási jutalék tisztességtelensége vizsgálata szempontjából e két folyamatban lévő eljárásban az Európai Unió Bíróságtól olyan új tartalmú jogértelmezés lenne várható, ami a fellebbezési kérelmek elbírálására érdemben kihatna, ezért a felfüggesztés iránti kérelmet az r.Pp. 239. §-a alapján irányadó r.Pp. 152. § (2) bekezdése alapján elutasította.
- [30] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében vizsgálta felül.
- [31] A fellebbezés alaptalan.
- [32] Az elsőfokú bíróság a tényállást nagyrészt rögzítette a szerződés fontosabb rendelkezései ismertetésével, azt azonban az ítéletábra az alábbiakkal egészíti ki.
- [33] A kölcsönszerződés megkötését megelőzően a felperes 2008. július 17-én érkeztetett kölcsönkérelmet nyújtott be az alperesnél. A kölcsönkérelem megvizsgálásával és elbírálásával kapcsolatban az alperes részéről ügyféltanácsadó járt el. Ennek során a kölcsönkérelemből, illetve az igénylési dokumentumokból álló hitelbírálati dokumentáció keletkezett.
- [34] Kiegészíti a kölcsönszerződés VIII.14. pontjával, amely értelmében a szerződés elválaszthatatlan részét képezi az üzletszabályzat, valamint a hirdetmény. A kamatok, díjak, jutalékok és költségek cím alatt az üzletszabályzat 10.1. pontja rögzíti, hogy az ügyfél a bank teljesítése során annak érdekében igénybe vett közreműködők által végzett egyes szolgáltatásokért kamatot, jutalékot, költséget, illetve díjat fizet. A 10.2. pont utal arra, hogy a szerződésben nem rendezett szolgáltatás ellenértékét a bank a mindenkor hatályos hirdetményében, a vonatkozó általános szerződési feltételeiben és az üzletszabályzatában teszi közzé. A 10.3. pont rögzíti, hogy a szolgáltatás teljesítése során felmerülő költségek - különösen a postaköltségek, külföldi bankok által a megbízás teljesítésével kapcsolatban felszámított költségek, a telefon, telefax, telex, másolás, valamint csekk vagy váltóóvás költségei, az esetleges hatósági eljárás költségei és illetékek, a közjegyzői eljárás

költségei, a közreműködő igénybevételének költségei, az értébecslés költségei, illetve az egyéb költségek - az ügyfelet terhelik.

- [35] Az ítélet tábla a tényállást kiegészíti továbbá az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában felhívott, a szerződéskötéskor a felperes által aláírt és átadott, külön okiratba foglalt írásbeli kockázatfeltáró tájékoztatással (4/A/4), mely az alábbiakat rögzíti.
- [36] „Tekintettel arra, hogy a forint és az Ön által szerződés szerint választott idegen deviza átváltási aránya - árfolyam - a napi piaci mozgások hatására változhat, felhívjuk figyelmét, hogy egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés Önnek előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. E finanszírozás előnye, hogy amint a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben esik az árfolyama, úgy csökken a finanszírozás Ft „ellenértéke”: vagyis a tőkeösszeg és kamatai visszafizetését szolgáló törlesztő részleteket fedező deviza megvásárlása kevesebbe kerül önnek, ahhoz kevesebb Ft szükséges - tehát ebben az esetben a teher csekélyebb, és ez azt a helyzetet is eredményezheti, hogy Önnek kevesebbet kell visszafizetnie, mint amennyi a kölcsön / hitelszerződés megkötésekor kiszámított Ft ellenérték alapján elvárt volt. Fordított esetben, ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás „ellenértéke”: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztő részleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb Ft összeg szükséges - tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell - a megfelelő devizanemre átváltva felhasználnia. (...) A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjától és teljesen más tendenciát követhet. Ennek következtében nem tudunk felelősséget vállalni arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt, az Önnél adott esetben bekövetkező többletterhet átvállaljuk, különösen nem vállalunk kötelezettséget arra, hogy tájékoztassuk Önt egy esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen változásról, így Önön múlik - ennek megfelelően - a változások követése és az, ha ez alapján bárminemű intézkedést tegyen. Természetesen ez nem vonatkozik a Bank üzleti évenként kötelező tájékoztatási kötelezettségének teljesítésére.”
- [37] Az így kiegészített tényállásra is tekintettel megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályok megfelelő alkalmazásával a rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok helyes és okszerű értékelésével, a kialakult ítélkezési gyakorlatot is figyelembe véve, helyes döntést hozott. Kifejtett indokaival az ítélet tábla jórészt egyetért, azok megismétlése nélkül csupán utal rájuk. A fellebbezésre és a fellebbezési ellenkérelemre, valamint az időközben meghozott EUB ítéletekre is figyelemmel az ítélet indokolását az alábbiakkal egészíti ki.
- [38] Az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki a felhívott jogszabályi rendelkezésekből, valamint a Kúria 2/2014. PJE határozatának rendelkezéseiből, annak indokolásából. Az 1. pont értelmében, ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradás folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés érvénytelen. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelőségével több, az Európai Unió Bírósága által hozott ítélet foglalkozott (EUB C-26/13., EUB C-186/16., EUB C-227/18., EUB C-51/17.).
- [39] A fogyasztóvédelmi 93/13/EGK irányelv 4. cikk második bekezdését értelmező EUB C-51/17. számú ítélet - melyre a másodfokú eljárás felfüggesztésre került - 73. pontja értelmében a szerződési feltételekkel szemben támasztott világos és érthető megfogalmazás követelménye nem korlátozható kizárólag az alaki és nyelvtani szempontból való érthetőségre. A 78. pontja összefoglaló jelleggel mondja ki, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell

megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyintézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönvevők számára megalapozott döntéseik meghozatala érdekében. A tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy az átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felmérni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelnie kell tudnia a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is.

- [40] A 6/2013. PJE határozat indokolásának III.3. pontja megköveteli nem csak az árfolyamkockázat, hanem annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása ismertetését is. A tájékoztatás azonban nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.
- [41] Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az adott esetben a felperes részére a megfelelő tájékoztatás megtörtént részben a támadott VII.2. pont, részben pedig a felperes által sem vitatottan a szerződéskötést megelőzően aláírt 4/A/4. sorszám alatt csatolt árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatóval. A kockázatteltérő nyilatkozat tartalmából a fogyasztó felperes számára egyértelműen megállapítható volt, hogy az árfolyamváltozás mit jelent, annak mi a mechanizmusa, és kitűnik belőle a törlesztőrészletre gyakorolt hatása is, mivel tartalmazza, hogy amennyiben a finanszírozás devizanemének esik az árfolyama, úgy csökken a finanszírozás ellenértéke, ha pedig nő az árfolyam, akkor növekszik ugyanez az ellenérték, és a tőke és kamatai megfizetéséhez, azaz a törlesztőrészletekhez magasabb forintösszeg szükséges. Utalást tartalmaz a tájékoztató arra is, hogy a bank a piac kedvezőtlen alakulásának a többletterhei tekintetében nem tud felelősséget vállalni, azt nem vállalja át.
- [42] Figyelemfelhívást tartalmaz arra is, hogy az árfolyam a napi piaci mozgások hatására változhat. Az a megfogalmazás, hogy előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okoz a napi árfolyammozgás arra utal, hogy a kockázat korlátlan, nincs felső határa. Ez a figyelemfelhívó megfogalmazás tartalmában is nem csak jelentéktelen változást vetít előre, hanem magában hordozza a fogyasztóra esetleg gazdaságilag is jelentős terhet jelentő nagymértékű változást, amely szintén a korlátlanyságot jelenti.
- [43] Sem a szerződésnek, sem a kockázatteltérő tájékoztatónak nincsen olyan rendelkezése, amelyből az állított korlátozott kockázattvállalásra következtethetett volna a felperes. Alapvetően állítja a felperes fellebbezésében a „jelentős mérték” értelmezése bemutatásával, hogy a jelentős növekedés nyelvtanilag, illetve a különböző jogszabályi rendelkezések értelmezése kapcsán nem foglalja magában a korlátlan kockázatot. Állításával ellentétben a jelentős növekedéshez konkrét számszerűsíthető mérték nem kapcsolható. A tájékoztatás tartalmát pedig nem lehet kizárólag erre az egy kifejezésre leszűkíteni és eszerint értelmezni, annak jelentéstartalma tekintetében figyelemmel kell lenni a teljes szövegre, annak értelmére és a szerződés további rendelkezéseire.
- [44] Emellett az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe és értékelte a meghallgatott tanúk nyilatkozatát is [V. E., A. Zs. (9. sorszámú jegyzőkönyv)], akiknek tanúvallomását önmagában nem lehetett kirekeszteni a bizonyítékok köréből azért, mert az alperes alkalmazottjai vagy megbízottjai voltak vagy jelenleg is azok, mivel érdekeltségüket a per mikénti eldöntésében nem lehetett megállapítani. A tanúvallomásokból nem lehet olyan következtetésre jutni, hogy a fogyasztó a korlátozott árfolyamkockázatról kapott volna tájékoztatást vagy bármi olyan jellegű tájékoztatás hangzott volna el, amiből erre következtethetett.

- [45] A felperes helytállóan hivatkozott a bank prudens működésével kapcsolatos kötelezettségére, e körben arra, hogy a hitelezőt a kölcsön nyújtása során szakszerűen bevizsgálja. Ez a bevizsgálás azonban a bank közjogi szabályokból eredő kötelezettsége saját kockázatának behatárolása érdekében. Ebből a felperes nem következtethetett arra, hogy a kockázatvállalás eredményeként a törlesztőrészlete esetleg ne haladhatná meg a jövedelmét. Az ügyfél bevizsgálása a kölcsön nyújtásakor nem jelenti az ügyfél korlátozott kockázatvállalását, ilyen következtetés a tájékoztatásból nem vonható le.
- [46] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződéses kitéléről szóló tájékoztatás a 2/2014. PJE határozatban és a C-51/17. számú EUB döntésben foglaltaknak megfelelő, így a bank a tájékoztatási kötelezettségének a jogszabályi rendelkezések szerint eleget tett, melyre tekintettel a bizonyítás a továbbiakban a felperest terhelte volna abban a körben, hogy ennek ellenére alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem, vagy csak korlátozott mértékben terheli. Ennek bizonyítására nem került sor, ezért az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége körében helyes döntést hozott, így a szerződés teljes érvénytelensége nem volt megállapítható.
- [47] A kereset tárgyát képező folyósítási jutalék tekintetében ugyancsak felfüggesztésre került a másodfokú eljárás. Időközben a C-621/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban az ítélet megszületett, így a folyósítási jutalék kérdésköre ennek figyelembevételével volt elbírálható. Az elsőfokú bíróság e körben tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy mivel a kamat mellett a további költségek fizetését a szerződéskötéskor hatályos r.Hpt. 212. § (2) bekezdése lehetővé tette, a jogszabály által lehetővé tett költség felszámítása az r.Ptk. 209. § (5) bekezdése miatt nem lehet tisztességtelen.
- [48] A Kúria eseti döntéseiből (Gfv.VII.30.356/2019/11. és Pfv.20.023/2020/3.) és az EUB ítéletből megállapítható, hogy a folyósítási jutalék és a kezelési költség nem a pénzügyi intézmény által nyújtott főszolgáltatás ellenszolgáltatása körébe tartozik, így vizsgálható a jóhiszeműség (egyensúly), illetve az arányosság elveinek megvalósulása. Tévesen hivatkozik az alperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a jogszabály előírásainak megfelelően meghatározott feltétel nem minősülhet tisztességtelennek.
- [49] A C-621/2017. számú ítélet első és második pontjai egyértelművé teszik, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-ei 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének második bekezdését és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem kívánja meg, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben foglalt egyedileg meg nem tárgyalt, az alapügy tárgyához hasonló szerződési feltételekben, amelyek a fogyasztót terhelő kezelési költség és folyósítási jutalék összegét, azok kiszámítási módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, az érintett összegek ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást részletezzék.
- [50] Az ítélet 43. pontja úgy rendelkezik, hogy az ítélezési gyakorlatból nem következik, hogy a hitelező köteles arra, hogy az érintett szerződésben részletezze a költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást. Fontos azonban, hogy a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege a szerződés egészéből észszerűen érthető vagy levezethető legyen. Ezen túl a fogyasztónak képesnek kell lenni annak ellenőrzésére, hogy nincs-e átfedés a különböző költségek vagy az azok ellenében nyújtott szolgáltatások között.

- [51] A 48. pont értelmében a nemzeti bíróság feladata, hogy meghatározza az adott tényállási körülményekre tekintettel azt, hogy az ilyen feltétel megfelel a jóhiszeműség, az egyensúly és az átláthatóság irányelvben támasztott követelményének. A jóhiszeműség követelményének esetleges megsértését és a fogyasztó kárára kialakult jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállását vizsgálni kell az átláthatóság körében (49. pont), és figyelemmel kell lenni arra, hogy méltányos eljárás esetén egyedi tárgyalást követően elfogadta volna-e a feltételt a fogyasztó (50. pont). A jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállása vizsgálata során annak van jelentősége, hogy a szerződési feltétel korlátozza-e a fogyasztó jogát vagy olyan további kötelezettséggel terheli, amelyet a nemzeti jogszabályok nem írnak elő (51. pont).
- [52] Adott esetben tehát ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével kell megítélni a folyósítási jutaléokra vonatkozó szerződéses kikötést. Az ítélet tábla hangsúlyozza, hogy a perbeli esetben a szerződésben a kezelési költség kikötésére nem került sor, kizárólag folyósítási jutalékot kellett az adósnak fizetnie, amelynek a konkrét mértékét a szerződés III.4. pontja egyértelműen meghatározza. A C-621/2017. EUB ítélet értelmezésére figyelemmel a felperes fellebbezésében tévesen állítja, hogy a szerződésben rögzíteni kellett volna, hogy mely szolgáltatások ellentételezéseként kötötték ki a folyósítási jutalékot.
- [53] Az elsőfokú eljárásban felperes a folyósítási jutalék tekintetében azzal érvelt, hogy a bank által nyújtott szolgáltatás ellenértéke kizárólag a kamat lehet, mely szintén téves álláspont. A kamat kizárólag a folyósított pénzösszeg használatáért fizetendő díj, ahogyan azt az r.Ptk. 232. §-a, illetve az r.Hpt. 2. számú mellékletének III.7. pontja is meghatározza. A szerződés III.6. pontja a THM mértékét rögzíti és tartalmazza azt is, hogy a szerződés részét képezi a THM számítása során figyelembe nem vett költségek, díjak összegét és becslését tartalmazó melléklet. Erre figyelemmel helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a THM rendelet szerint is a bank a kölcsönnyújtás során felmerülő szolgáltatásokért nem kizárólag kamatot, hanem egyéb költséget is jogosult volt felszámítani és ez a szerződésből kitűnően meg is történt.
- [54] A felperes állításával szemben az alperes a folyósítási jutalék ellentételezéseként nyújtott szolgáltatást, ezt támasztják alá az üzletszabályzat hivatkozott 10.1., 10.2., 10.3. pontjai, valamint **V. E.** és **A. Zs.** tanúk vallomása (9. sorszámú jegyzőkönyv 3.,4-5. oldala). Az utóbbi, mint ügyféltanácsadó megerősítette, hogy a szerződés megkötése előtt a bank különböző tevékenységet végzett a kölcsön nyújtásával összefüggésben, hitelbírálati dokumentációt állított össze, melyet az alperes csatolt is. Így a 10/A/1. és 9/A/1. alatt rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a kölcsönkérelem és az igénylési dokumentumok egyértelműen beazonosíthatóvá és átláthatóvá teszik, hogy a folyósítási jutalék a banknak a szerződés megkötését megelőzően végzett tevékenysége ellenértéke, amely részben az alperes ellenkérelmében felsorolt tevékenységek körét foglalja magába. A szerződés egészéből így a folyósítási jutalék ellenében ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege levezethető.
- [55] Mindezekre tekintettel az ítélet tábla a folyósítási jutalékra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét sem látta megállapíthatónak, így az elsőfokú ítéletet a fentiekben kiegészített indokokkal teljes egészében helybenhagyta az r.Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.
- [56] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az r.Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó r.Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ennek összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a csatolt megállapodás alapján a kifejtett ügyvédi

tevékenységgel arányban állóan két munkaóra alapulvételével állapította meg áfával növelt összegben.

- [57] A pervesztes felperes viseli a fellebbezéssel összefüggésben keletkezett 18.700 forint fellebbezési illetéket.

Budapest, 2020. szeptember 23.

. Buglyó Gabriella s.k.  
a tanács elnöke

. Szunyogh Zsófia s.k.  
előadó bíró

. Csonka Balázs s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül:

Terecskeiné Ilosvay Mónika  
bírószági ügyintéző